

Commissie voor OCW der Staten-Generaal
Tweede Kamer
Binnenhof 1A
2500 EA Den Haag

Dr. Steije
HofhuisPost
doctoraal
onderzoeker
, Abteilung
Migration
und
Diversität
Telefon+49
(30) 25491-
453
Steije.hofhu
is@wzb.eu

Wissensch
aftszentru
m
Berlinfür
Sozialfors
chung
gGmbH
Reichpiets
chufer

5010785
Geschäftsfü
Berlin, Ger
Telefon +4
bische Geb
9 (30)
Simpson
25491-
Fuchs
0Telefax +
zizimann, V
49 (30)
moderne N.
25491-684
s een doel o
vzb@wzb
helemaal ge
gwwww.w
ttingen kriti
zsh
erleht rods

Charlottenburg
 nr. HRB 4303
 lid van de
 Levens- en
 Gemeenschap
 van dit inzicht
 menging vakg
 Commerzba
 nk
 n Nederland e
 Berlin/BAN
 iging en intin

DE0710040

dsen politik

- 00000000

Wirtschaftsprüfung

Sp-Ident

Neuropleid
 374335330

DE1367826
744:

s. / Hij waars

opkomst van

temmen ma
is niet geb

diendo via b

ruimte te houden om perspectieven in te brengen die binnen de academische wereld onwelgevallig zijn.

Dit inzicht is ook vandaag relevant. Al geruime tijd bestaat er groeiende zorg over een tekort aan diversiteit van perspectieven, met name binnen de sociale en geesteswetenschappen. Al in 2017 vroeg een Kamermeerderheid via een motie om een briefadvies van de KNAW over mogelijke zelfcensuur en eenzijdigheid binnen de wetenschap – het Kamerdebat richtte zich vooral op vermeende linkse eenzijdigheid. De KNAW concludeerde toen dat er “geen signalen van zelfcensuur” waren. Dit overtuigde echter niet iedereen, mede omdat empirische onderbouwing ontbrak.

Er zijn aanwijzingen dat er wel degelijk sprake is van (ideologische) eenzijdigheid, zeker rond gevoelige maatschappelijke thema's. Geschiedenisprofessor Leo Lucassen viel de KNAW bij door te wijzen op niet-linkse geschiedenishoogleraren als Frank Ankersmit, Piet Emmer, Henk Wesseling en Cees Fasseur. Maar die waren toen al met emeritaat of overleden. Dit illustreerde dus eerder het verdwijnen van diversiteit dan de aanwezigheid ervan. Toen het radioprogramma *Kelder & Co* de NWO – de belangrijkste financier van Nederlands wetenschappelijk onderzoek – vroeg naar voorbeelden van subsidies voor herkenbaar tegendraadse onderzoeksprojecten, kon de organisatie geen enkel voorbeeld geven. Daarnaast is recent, rond het Israëlisch-Palestijnse conflict, meermalen gebleken dat de veiligheid van controversiële sprekers op universiteiten – zoals minister Brekelmans aan de UvA – niet gegarandeerd kon worden.

Deze ontwikkeling is niet slechts een principiële kwestie: zij raakt de kern van wetenschappelijke kwaliteit. Beweringen krijgen immers pas wetenschappelijke waarde als zij een kritische toetsing doorstaan. Zonder structurele ruimte, middelen en aanstellingen voor afwijkende perspectieven kan die toets onvoldoende plaatsvinden. Rond controversiële thema's als immigratie, sekse en gender, cultuurverschillen, islam, nationale identiteit en positieve discriminatie, observeer ik een verontrustende mate van eensgezindheid in opvattingen. Dat is wetenschappelijk ongezond. Dit bleek bijvoorbeeld onlangs bij falende aanvallen vanuit de gevestigde wetenschap op migratieonderzoeker en buitenstaander dr. Jan van de Beek.

Tot op heden zijn er te weinig signalen dat academische instellingen zelf deze problematiek oppakken. Daarom spreek ik de hoop uit dat de politiek initiatieven wil nemen om – in de geest van Von Humboldt – ruimte te scheppen voor perspectieven die binnen de huidige instellingen onwelkom zijn. Concrete voorstellen in die richting kunnen onder meer zijn:

- Spoor universiteiten dwingender aan om de vrije uitwisseling van ideeën te waarborgen, ook – en juist – wanneer sprekers controversieel zijn.
- Richt een structureel NWO-fonds op voor tegendraads onderzoek dat de consensus binnen een vakgebied bevraagt. De politiek dient zorg te dragen dat beoordelingscommissies zodanig samengesteld worden dat afwijkende onderzoeksvoorstellen werkelijk kans maken.
- Oormerk financiering voor opleidingen en vakgebieden van structureel maatschappelijk belang, zoals talenstudies, zodat deze niet ten prooi vallen aan kortetermijndenken.

Graag licht ik deze brief op 22 mei nader toe en beantwoord ik eventuele vragen.

Hoogachtend,

Steije Hofhuis

P.S. Voor nadere informatie verwijs ik u ook graag door naar meerdere artikelen in Nederlandse media:

- In EW Magazine besprak ik [mijn voorstellen ter versterking van academische vrijheid](#) aan de hand van het gedachtegoed van Wilhelm von Humboldt. Ook uitte ik zorgen over [de ideologische eenzijdigheid](#) en [wetenschappelijke kwaliteit](#) van academisch onderzoek naar migratie.

- In NRC schreef ik, deels in samenwerking met collega's, over de excessen van [postmoderne ideologisering](#) in de Nederlandse wetenschap, [ideologische eenzijdigheid](#), 'woke' en wetenschap (de polemieek werd [voortgezet in EW](#)), en de [tekortschietende benadering van de KNAW](#).